

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21

סגן נשיא (בדימ) של בית משפט מחוזי פרופ' עודד מודריק
שופט ממונה לפי סעיף 17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) תשי"ט 1959

תר"מ 137/21

העותרת: סיעת המקומיים בראשות ליאת ארבל
ע"י עו"ד איתן דוד

נגד

משיבים:

1. ישראל גל
2. סיעת "הרשימה המאוחדת"
ע"י עו"ד גיא בוסי
3. שרון רוזנטל
4. עיריית קריית אונו
ע"י עו"ד דן שוץ ועו"ד עופרי מרוז

החלטה

מוצאה של עתירה זו בטענת עובדה שהמשיבה 3 שהיא עובדת בכירה בעיריית קריית אונו פרסמה דברי תעמולה לטובת המשיבים 1 ו-2. על בסיס זה נתבע סעד של צווי מניעה הן כנגד המשיבה, הן כנגד המשיב 1 והן כנגד העירייה.

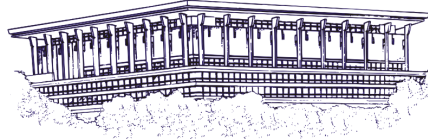
הנסיבות

המשיבה השלישית, שרון רוזנטל (להלן: "שרון"), היא מנהלת מחלקת צעירים ונוער בקריית אונו. ביום 5.10.2018 פרסמה שרון בדף הפייסבוק האישי שלה מיצב (פוסט) שמתבח בחנוכת בית חדש לשבט צופים בעיר ובעיקר משבח את המשיב 1 (ראש העירייה המכהן) ושני נבחרים ציבור נוספים (להלן: "הפרסום"). שלושת מושאי השבחים כלולים ב"רשימה המאוחדת" שהיא סיעת ראש העירייה שמתמודדת בבחירות הקרובות.

שרון נוהגת להשתמש בדף הפייסבוק האישי (פרטי) שלה כדי ליידע את הציבור על פעילויות של העירייה ושל מחלקתה בעניינים שנוגעים למחלקה.

טענת העותרים

העותרת, סיעת "המקומיים" בראשות ליאת ארבל, טוענת שהפרסום הוא תעמולת בחירות עבור ראש העירייה וסיעתו. שרון היא תומכת ידועה בראש העירייה ובסיעתו. היא נוהגת להביע תמיכה בראש העירייה באמצעות תגובות למיצבים אישיים שלו ובדרכים אחרות.

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21

סגן נשיא (בדימ) של בית משפט מחוזי פרופ' עודד מודריק שופט ממונה לפי סעיף 17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) תשי"ט 1959

העובדה ששרון משתמשת בדף הפייסבוק שלה כאמצעי ליידוע תושבי העיר בעניין פעילות מחלקתה עושה את היידוע לפעילות בשליחות העירייה. מכאן ששרון ניצלה את כלי הפעולה שבידה - אותו היא מפעילה הלכה למעשה בשרות העירייה - כדי שישמש במה לתעמולת בחירות.

חוק הרשויות המקומיות (בחירות) אוסר על עובדי רשות מקומית "אשר יש להם סמכות מנהלית...או תפקיד שכרוך בו מגע עם קהל" ליטול חלק בתעמולת הבחירות בתחומי רשות מקומית שבה מתקיימות בחירות. שרון היא עובדת הרשות המקומית בעלת סמכויות מנהליות ופעילותה כרוכה במגע עם קהל. האיסור האמור חל עליה והיא הפרה אותו.

ראש העירייה כמי שמודע, או "עוצם עיניו" מדעת, לפעילותה של שרון, היה מחויב במניעת התופעה. הימנעותו מנקיטת צעד מונע עושה אותו למי שהסתייע בעובדת של הרשות לצורכי תעמולת הבחירות שלו.

אחריות מוטלת גם על העירייה. חובתה הייתה להורות לעובדים בכלל ולשרון בפרט להימנע מפעילות תעמולתית אסורה

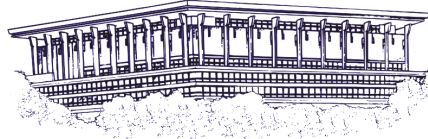
תגובת המשיבים

ראש העירייה וסיעתו טוענים ששרון איננה ולא הייתה פעילה במערכת הבחירות שלהם. היא לא נשלחה על ידם ואין להם חלק ונחלה בדרך שבה מתנהלת שרון בדף הפייסבוק הפרטי שלה.

המשיבים אינם רואים כל פגם או פסול בפרסום שמצוי בבסיס העתירה. שרון ביקשה להביע לעיני התושבים את רגשות שמחתה לרגל האירוע של חניכת הבית עבור הצופים. אין בכך כל פסול. הדברים אמורים במיוחד מפני שקודם להגשת העתירה הוסרו מן המיצב שמותיהם של הנבחרים העומדים שוב לבחירה.

מטעם שרון והעירייה נטען שהמיצב נושא העתירה אינו קשור למערכת הבחירות וזו לא מוזכרת בו כל עיקר. שרון נוהגת ליידע את הציבור בעניין פעילות מחלקתה באמצעות דף הפייסבוק הפרטי שלה. כך היה גם בעניין הזה. כדי להסיר ספק הוסרו מן המיצב שמות נושאי המשרה שהם מועמדים בבחירות.

זכותה ואפילו חובתה של העירייה להביא לידיעת הציבור מידע נחוץ הנובע מפעילותה. אגב כך העירייה רשאית גם להשתבח בפעילותה, לרבות ציון חלקו של ראש העירייה במעשה הראוי לשבח. הכל בתנאי שמסירת המידע היא העיקר והבעת השבח היא משנית. כך יש לראות את הפרסום נושא העתירה.

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21

סגן נשיא (בדימ) של בית משפט מחוזי פרופ' עודד מודריק שופט ממונה לפי סעיף 17 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) תשי"ט 1959

עוד טוענים המשיבים כי העירייה לא הנחתה את שרון או מי מעובדי העירייה לנקוט כל פעולה שהיא. בעיקרו של דבר מה שעשתה שרון הוא בגדר מימוש חופש הביטוי האישי שלה. הדבר אינו מהווה הפרה של דיני הבחירות [תרמ 21-72 הגר פרי יגור נ' מועצת פרדס חנה-כרכור]

דין

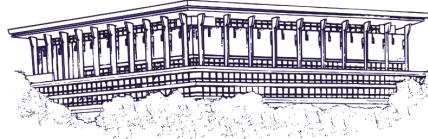
עובדי רשות מקומית אסורים בנטילת חלק בתעמולת בחירות. כך מורה החוק:
**עובד המדינה... וכן עובד של רשות מקומית... אשר יש להם סמכות מנהלית...
או תפקיד שכרוך בו מגע עם קהל, לא ייקחו חלק בתעמולת הבחירות בתחום
רשות מקומית שבה מתקיימות בחירות [סעיף 75(א) של חוק הרשויות
המקומיות (בחירות) תשכ"ה – 1965] (להלן: "חוק הבחירות")**

הפרת ההוראה בידי עובד רשות מקומית היא עבירה (סעיף 93(5) בפרק ט של חוק הבחירות)

המיצב שפרסמה שרון הוא בגדר נטילת חלק במערכת הבחירות. זה לא מכבר פסקתי שגם בתקופת בחירות מותר לעירייה להביא לידיעת הציבור את פעולותיה. בגדר זה אי אפשר להימנע ממקצת טפיחה עצמית על השכם. ככל הניתן הדבר צריך להיעשות בלי אזכור שמות של מועמדים בבחירות אך לפעמים לא ניתן להימנע גם מכך. כל זה כאשר התכלית העיקרית היא דיווח ומסירת מידע לציבור. כאשר מקום המידע והדיווח משני והעיקר הם דברי השבח, שם מתקיימת תעמולת בחירות אסורה.

כך הדבר בעניין דן. אין במיצב אפילו לא שמץ של מסירת מידע לציבור. כל כולו דברי שבח והודיה לקבוצת נבחר ציבור שנמנים עם סיעה אחת המתמודדת בבחירות. אין כל משמעות לעובדה שהביטוי "בחירות" אינו נזכר ואינו נרמז בדברים שפורסמו. השאלה היא מה תכלית הפרסום. קשה לראות בפרסום תכלית כלשהי זולת הצגת דברים שמכוונת לקנות את לב הציבור ולהטותו כלפי המועמדים הנזכרים במיצב.

הפרסום האמור איננו פרסום פרטי גרידא שהאחריות לו נופלת לפתחה של העובדת בלבד. אחריות מסוימת על המהלך הזה מוטלת על העירייה ומכוח זה גם על ראש העירייה. המשיבים מאשרים ששרון נהגה להשתמש בדף הפייסבוק הפרטי שלה כדי ליידיע את הציבור בענייני פעילותה כמנהלת מחלקה היא עשתה כן בהרשאת העירייה. על כן חובתה הכללית של העירייה וחובתו של העומד בראשה היא לנקוט אמצעים שיבטיחו שבפעולות שעובד מבצע עבור העירייה או בשמה לא יתערבו פרסומי תעמולה.

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21

סגן נשיא (בדימ) של בית משפט מחוזי פרופ' עודד מודריק שופט ממונה לפי סעיף 17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) תשי"ט 1959

אין לי יסוד לקבוע שראש העירייה או מי מגורמי העירייה הנחו את שרון לבצע את הפרסום ומכאן שהדבר אינו עולה כדי שימוש במשאבי העירייה לשם תעמולה. האחריות של ראש העירייה והעירייה היא למחדלי מניעת התעמולה הבלתי תקינה.

החלטה

הסמכות המוקנית לי מכוח סעיף 17ב של חוק הבחירות (דרכי תעמולה) תשי"ט – 1959 היא להוציא צו מניעה כדי למנוע מעשי עבירה, בין היתר מעשי עבירה לפי חוק הבחירות. כאמור למעלה מכאן התנהלות בניגוד להוראת סעיף 75 של חוק הבחירות היא עברה הקבועה בסעיף 93(5) של אותו חוק.

סמכות המניעה היא כנגד עבירה מתבצעת או עבירה שיש מידע קונקרטי ממשי שהיא עלולה להתבצע. בעניין זה המעשה בעיקרו בוצע ולא ניתן למנעו. יתר על כן שמות הנבחרים הוסרו מן הפרסום ולפי שאין ידיעה קונקרטית על עבירה עתידית. אין מקום לצו מניעה.

כך הדבר גם בעניין צו מניעה כלפי ראש העירייה והעירייה.

ראש עירייה ונבחרי ציבור מכהנים המבקשים לזכות שוב באמון הציבור לעולם יעשו כן על ידי הדגשת הפעילות החיובית שלהם בתקופת הכהונה. כדי שתיוחס אמינות לדברים נוח למועמדים ששבחם יינשא בפי עובדי הרשות הבכירים שהם לכאורה אמינים ובלתי מוטים. לכן רב החשש שתעמולה עקיפה באמצעות כעין דיווח אובייקטיבי לציבור, מפי עוד הרשות, תשוב ותבצע.

לפיכך תכליתה העיקרית של החלטה זו הוא להעמיד את הדין על מכונו כדי שהגורמים המעורבים יפיקו את לקחם.

ראש העירייה, העירייה והמשיבה שרון יישאו בהוצאות העותרת בסך 1500 ש"ח (500 ש"ח כל גורם).

ניתנה היום י"א חשוון, תשע"ט (20: 17 20/10/2018) ותישלח לצדדים בדוא"ל

פרופ' עודד מודריק

סגן נשיא (בדימוס) של בית המשפט המחוזי תל אביב

שופט ממונה לפי סעיף 17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) תשי"ט 1959